

Europeiska
unionens råd

Bryssel den 9 oktober 2020
(OR. en)

11717/20

SOC 607

LÄGESRAPPORT

från:	Rådets generalsekretariat
till:	Delegationerna
Föreg. dok. nr:	11087/20
Ärende:	Mänskliga rättigheter, deltagande och välbefinnande för äldre personer i den digitala tidsåldern Rådets slutsatser (9 september)

För delegationerna bifogas rådets slutsatser om mänskliga rättigheter, deltagande och välbefinnande för äldre personer i den digitala tidsåldern, som godkändes av rådet genom skriftligt förfarande som avslutades den 9 september 2020.

Mänskliga rättigheter, deltagande och välbefinnande för äldre personer i den digitala tidsåldern**Rådets slutsatser**

EUROPEISKA UNIONENS RÅD ERINRAR OM följande:

1. Europeiska unionen har åtagit sig att bevara de mänskliga rättigheterna, som är odelbara och medfödda för alla människor, oavsett ålder, bland annat genom Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna och i synnerhet artiklarna 25, 21, 34 och 35.
2. Genom den europeiska pelaren för sociala rättigheter har bland annat principer fastställts för bättre levnadsvillkor för alla oavsett ålder och i synnerhet följande: rätt till utbildning och livslångt lärande (princip 1), som även anges i FN:s mål för hållbar utveckling; rätt till lika behandling och lika möjligheter när det gäller anställning, socialt skydd, utbildning och tillgång till varor och tjänster som erbjuds allmänheten (princip 3); rätt till lämpligt socialt skydd (princip 12); rätt till lämpliga minimiinkomstförmåner (princip 14); rätt för pensionerade arbetstagare och egenföretagare till en pension som motsvarar deras avgiftsinbetalningar, lika möjligheter för kvinnor och män att förvärva pensionsrättigheter och rätt till resurser som säkerställer ett värdigt liv (princip 15); rätt att i rätt tid få överkomliga förebyggande insatser samt vård och medicinska behandlingar av god kvalitet (princip 16); rätt till överkomliga långvariga vård- och omsorgsinsatser av god kvalitet, särskilt vård i hemmet och lokalt förankrad vård (princip 18); och rätt till väsentliga tjänster av god kvalitet, inklusive digitala kommunikationer (princip 20).

3. Europeiska unionen och dess medlemsstater har åtagit sig att följa de relevanta internationella konventionerna om mänskliga rättigheter (ICCPR¹, ICESCR², CERD³, CEDAW⁴, CAT⁵, CRPD⁶ och ECHR⁷), som gäller för alla oavsett ålder.
4. Inom ramen för FN har Europeiska unionens medlemsstater bland annat kommit överens om FN:s principer för äldre personer (1991), den internationella handlingsplanen om åldrande från Madrid (2002) och den regionala genomförandestrategin för Europa (2002) samt ministerdeklarationen från Lissabon (2017).
5. Rådet har gjort ett politiskt åtagande i slutsatserna om välfärdsekonomi (2019) att främja livslångt lärande och se till att alla människor får åtnjuta fördelarna med digitaliseringen. Rådets politiska åtagande att främja livslångt lärande upprepades i dess slutsatser *Demografiska utmaningar – vägen framåt* (2020), som även var inriktade på de färdigheter som krävs i en digitaliserad värld, på hälsosamt och aktivt åldrande samt på vikten av att öka medvetenheten om äldre personers rättigheter. I Europeiska kommissionens kompetensagenda (2020) underströks vidare betydelsen av att säkerställa livslångt lärande för alla vid hanteringen av covid-19-pandemin och mildrandet av dess konsekvenser. I slutsatserna *Kampen mot fattigdom och social utestängning: en integrerad strategi* (2016) efterlyste rådet åtgärder mot social utestängning, inbegripet åtgärder riktade mot äldre personer.

¹ Den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter.

² Den internationella konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter.

³ Den internationella konventionen om avskaffandet av alla former av rasdiskriminering.

⁴ Konventionen om avskaffande av all slags diskriminering av kvinnor.

⁵ Konventionen mot tortyr och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning.

⁶ Konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning (EU är part i konventionen).

⁷ Den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna.

6. I Europeiska kommissionens rapport om de demografiska förändringarnas konsekvenser⁸ tas ökad förväntad livslängd upp som en viktig utveckling i unionen, och det framålls att kvinnors förväntade livslängd vid födseln är 5,5 år högre än för män. Åldersgruppen för äldre personer är den som växer snabbast. En ökande förväntad livslängd är knuten till fler friska levnadsår. Denna åldersgrupp är mycket heterogen, beroende på skillnader i enskilda livssituationer, och personerna visar ofta prov på en hög grad av självbestämmande. Rapporten visar på samspelet mellan vidtagandet av åtgärder för att bemöta de demografiska förändringarna och återhämtningen från covid-19-pandemin och tar upp frågor som ensamhet och social isolering och tillgången till samhällsviktiga tjänster och nödvändiga faciliteter.
7. I rapporten om pensionernas tillräcklighet, som utarbetats gemensamt av Europeiska kommissionen och kommittén för socialt skydd, understryks att tillräckliga och hållbara system för socialt skydd är av avgörande betydelse för äldre personer.⁹ I rapporten om långtidsvård som också utarbetats gemensamt av kommissionen och ovannämnda kommitté kartläggs vidare behovet av att säkerställa tillgång till högkvalitativ omsorg för äldre personer.
8. Digitaliseringen medför möjligheter och utmaningar för alla samhällsgrupper, även för äldre personer. Digitaliseringen har spelat en viktig roll för kontakten med äldre personer under covid-19-krisen. I rapporten från FN:s oberoende expert på äldre personers åtnjutande av alla mänskliga rättigheter (2017), där inverkan av människocentrerad robotteknik och automatisering på äldre personers rättigheter tas upp, framhålls att robotteknik kan leda till viktiga framsteg för äldre personers självständighet och aktiva deltagande. Tekniska framsteg och digitalisering kan dock hota individens rättigheter, såsom rätten till integritet. I en alltmer digitaliserad värld blir digital kompetens dessutom viktigare. Enligt rapporten kan digitaliseringen öka ojämlikheten och/eller utesluta vissa grupper som har begränsad eller bristande tillgång till digital teknik. Användningen av tekniska hjälpmedel och robotteknik i vården av äldre personer kan inkräkta på vårdtagarens värdighet.

⁸ Europeiska kommissionens rapport om de demografiska förändringarnas konsekvenser (juni 2020), dok. 8991/20.

⁹ 2018 års rapport om pensionernas tillräcklighet: inkomsternas nuvarande och framtida tillräcklighet under ålderdomen i EU, volym I (dok. 9523/18 + ADD 1 + ADD 2).

9. Den digitala klyftan mellan generationerna är betydande och den ökar med åldern. 2019 års undersökning om grundläggande rättigheter¹⁰ visar att en av fem (20 %) i åldern 75 år och äldre i unionen använder internet åtminstone då och då, jämfört med 98 % av dem i åldern 16–29 år. En undersökning¹¹ från Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter visar också att det finns en klyfta i användningen av internet för att få tillgång till tjänster, där äldre personer i lägre grad använder internet för banktjänster och handel (46 % av alla i åldern 75 år och äldre handlar på nätet åtminstone då och då, jämfört med 81 % av dem i åldern 16–29 år). Undersökningen visar att bristande tillgång till internettjänster och brist på nödvändig kompetens är de största hindren för äldre personers användning av internet.
10. Uppgifter från Eurostat¹² visar att klyftan mellan åldersgrupperna när det gäller deras tillgång till och användning av modern informations- och kommunikationsteknik håller på att minska. Samtidigt visar uppgifterna att det finns en klyfta mellan äldre män och äldre kvinnor när det gäller användningen av digital teknik. På grund av skillnader i kvinnors och mäns deltagande på arbetsmarknaden och yrkesval verkar äldre män vara mer öppna för digital teknik än kvinnor.

EUROPEISKA UNIONENS RÅD BEAKTAR FÖLJANDE:

11. Europeiska unionen har fastställt mål för äldres tillvaro i Lissabonstrategin, inom ramen för dimensionen tillväxt för alla. Sysselsättningsmålet i Europa 2020-strategin är uttryckligen inriktat på äldre arbetstagare och kommissionen har, inom ramen för den europeiska plattformen mot fattigdom och social utestängning, åtagit sig att bedöma om de sociala trygghetssystemen är lämpliga och hållbara och hur tillgången till hälso- och sjukvårdssystem samt system för social omsorg och långtidsvård kan förbättras.

¹⁰ Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter, *What do fundamental rights mean for people in the EU?*, Luxemburg 2020, Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter – undersökning om grundläggande rättigheter.

¹¹ En sammanfattning av denna undersökning avseende äldre personer och digitalisering förväntas bli offentliggjord i slutet av september 2020. De fullständiga undersökningsuppgifterna kommer att publiceras på nätet senare i år.

¹² Eurostat, *Ageing Europe. Looking at the lives of older people in the EU*, 2019, s. 134.

12. I sina slutsatser om aktivt åldrande (2010) efterlyste rådet ett Europaår (2012) för aktivt åldrande och solidaritet mellan generationerna och det ställde sig 2012 bakom principerna för aktivt åldrande. Världshälsoorganisationen har förklarat åren 2020–30 som årtiondet för hälsosamt åldrande.
13. Rådet uppmanade i sina slutsatser om stöd till dementa – bättre policyer och praxis i vården (2015) Europeiska kommissionen och medlemsstaterna att stärka dementas rättigheter och att låta människor åldras med värdighet.
14. Vid den fjärde Unece-ministerkonferensen om åldrande efterlyste ministrarna i Lissabonförklaringen ett hållbart samhälle för alla åldrar där potentialen för ett längre liv förverkligas och åtog sig att stödja tillgången till och utvidgningen av livslångt lärande och kompetensutveckling som ett krav för ett meningsfullt liv oavsett ålder. Utbildning, socialt deltagande och livslångt lärande leder – utöver den direkta användningen av kunskap och kompetens inom yrkeslivet – till högre livskvalitet, uppmuntrar äldre personer att aktivera sig i det sociala, kulturella och politiska livet och främjar interaktion och solidaritet mellan olika generationer.
15. År 2010 inrättades FN:s öppna arbetsgrupp för åldrandefrågor genom FN:s generalförsamlings resolution 65/182 med mandat att stärka skyddet av äldre personers mänskliga rättigheter genom att med utgångspunkt i det befintliga internationella ramverket vad gäller äldre personers mänskliga rättigheter identifiera möjliga luckor och fastställa hur dessa kan täppas till så effektivt som möjligt, inbegripet, enligt vad som är lämpligt, genom att bedöma möjligheten till ytterligare instrument och åtgärder. År 2014 beslutade FN:s råd för mänskliga rättigheter att utse en oberoende expert på äldre personers åtnjutande av alla mänskliga rättigheter och att ta del av hans eller hennes rekommendationer.

EUROPEISKA UNIONENS RÅD KONSTATERAR följande:

16. Alla mänskliga rättigheter och grundläggande friheter, såsom de är förankrade i människorättsfördragen, är universella, odelbara, ömsesidigt beroende och sammanlänkade. De gäller för äldre kvinnor och män på samma sätt som för alla andra människor och måste även utan undantag garanteras för äldre personer. Detta omfattar i synnerhet den grundläggande rätten till likabehandling, oavsett ålder, särskilt med avseende på skyddet och tillhandahållandet av stöd till dem som behöver det. Ovanstående gäller även under hälsokriser, som covid-19-pandemin, när tillgången till högkvalitativ hälso- och sjukvård till rimligt pris är av största vikt.
17. Äldre personer har genom sin solidaritet bidragit väsentligt till våra fria och demokratiska samhällens funktion och fortsätter att göra så. Enligt Eurostats skrift *Ageing Europe* ägnar äldre personer mycket tid åt oavlönat arbete. Mer än en femtedel av de äldre personerna mellan 65 och 74 år deltar i formellt volontärarbete. Personer som är 75 år eller äldre har fortfarande ett starkt engagemang, så länge deras hälsa tillåter detta. Dessutom tillhandahåller särskilt äldre kvinnor oavlönat omsorgsarbete, främst inom sina familjer, genom att ta hand om sin partner eller om barn, och hjälper därmed medelåldersgenerationen att förena arbete med privatliv. Under covid-19-pandemin har äldre personer tagit på sig uppgifter å samhällets vägnar, antingen genom att efter pensionen återgå till arbetet som läkare eller sjuksköterska, eller genom volontärtjänster för att hjälpa andra i deras dagliga liv.
18. Äldre personers deltagande på arbetsmarknaden har ökat i vissa medlemsstater genom olika åtgärder, som förlängning av arbetslivet, antagande av frivilliga beslut om höjning av pensionsåldern, strävande efter aktivt och friskt åldrande, förbättring av tillgänglighet och skälig anpassning eller erbjudande av flexibla och stegvisa övergångar till pensionering.

19. Äldre påverkas mer än andra av de åtgärder som vidtas för att begränsa covid-19-pandemin, vilket framgår av bulletinerna från Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter (FRA) och rapporterna från Europeiska centrumet för förebyggande och kontroll av sjukdomar (ECDC).¹³ På grund av deras högre ålder och den högre förekomsten av underliggande hälsoproblem löper de större risk att drabbas av allvarliga hälsokomplikationer om de drabbas av sjukdomen. De åtgärder som vidtas för att begränsa pandemin, t.ex. regler om social distansering, åtgärder för att begränsa rörelsefriheten och stängning av institutioner påverkar i hög grad de äldre. Personer som bor på vårdhem – varav merparten äldre med medicinska behov och/eller funktionsnedsättning – har till exempel inte fått eller får fortfarande inte ta emot besök, bland annat av anhöriga. Dessutom har de drabbats av ytterligare begränsningar på grund av personalbrist. Äldre som bor ensamma har på grund av isoleringsåtgärder och andra åtgärder haft svårt att sköta sina vardagssysslor. Man har också minskat tillhandahållandet av öppenvård och hälso- och sjukvårdstjänster som inte har koppling till covid-19. I synnerhet mycket gamla människor har ofta inte tillgång till och deltar inte i digital kommunikation, vilket gör att de drabbas av ytterligare begränsningar när det gäller tillgång till information, social interaktion och deltagande.
20. Äldre har rätt att delta fullt ut i det offentliga, sociala och kulturella livet samt i utbildning, fortbildning och livslångt lärande. Digital verksamhet säkerställer i allt högre grad ett aktivt socialt, kulturellt och ekonomiskt deltagande och inkludering och bidrar till att förhindra social isolering, inte bara under en pandemi. För vissa äldre kan digitaliseringen också vara ett hinder. Vi måste därför förbättra de digitala färdigheterna och de digitala tjänsternas tillgänglighet.

¹³ Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter, *Coronavirus pandemic in the EU – Fundamental Rights Implications – Bulletin 3*, Luxemburg 2020, <https://fra.europa.eu/en/publication/2020/covid19-rights-impact-june-1> och Europeiska centrumet för förebyggande och kontroll av sjukdomar, <https://www.ecdc.europa.eu/en/covid-19-pandemic>.

EUROPEISKA UNIONENS RÅD NOTERAR MED TILLFREDSSTÄLLELSE FÖLJANDE:

21. Medlemsstaterna har gjort påtagliga framsteg på nationell, regional och lokal nivå med att genomföra de tio åtagandena i Uneces regionala genomförandestrategi/den internationella handlingsplanen om åldrande från Madrid¹⁴, som bland annat uppmanar till avskaffande av åldersdiskriminering, vanvård, övergrepp och våld som riktar sig mot äldre.
22. Samtliga medlemsstater och EU ska som parter i konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, inom ramen för sina respektive befogenheter, säkerställa att alla åtgärder som rör äldre med funktionsnedsättning och deras beslutsfattande och rättskapacitet (inbegripet eventuella begränsningar som kan vara nödvändiga för att skydda dem) omfattar lämpliga och ändamålsenliga skyddssystem för att förhindra övergrepp.

EUROPEISKA UNIONENS RÅD UPPMANAR MEDLEMSSTATERNA OCH EUROPEISKA KOMMISSIONEN ATT, INOM SINA RESPEKTIVE BEHÖRIGHETSOMRÅDEN, PÅ LÄMPLIG NIVÅ OCH MED VEDERBÖRLIG HÄNSYN TILL SUBSIDIARITETSPRINCIPEN, GÖRA FÖLJANDE:

23. ANTA ett åldersintegrerat förhållningssätt som inbegriper ett rättighetsbaserat perspektiv och ett livscykelperspektiv på åldrande och som tar hänsyn till skillnaderna mellan kvinnor och män, till exempel genom att främja positiv kommunikation om och positiva bilder av åldrande, fokusera på de möjligheter och utmaningar som åldrandet medför samt erkänna de många skillnaderna mellan äldre personer och visa större förståelse för de äldres bidrag till den sociala sammanhållningen och ekonomin.
24. ÖVERVÄGA ett rättighetsbaserat förhållningssätt vid utformningen av sina exitstrategier i samband med covid-19-pandemin.

¹⁴ Regional genomförandestrategi för den internationella handlingsplanen om åldrande från Madrid för Unece-regionen.

25. TA HÄNSYN TILL att äldres levnadsvillkor skiljer sig åt och beror på olika omständigheter och faktorer. Detta måste beaktas vid utarbetandet av effektiva strategier som direkt eller indirekt påverkar de äldre.
26. STÄRKA den sociala delaktigheten och den ömsesidiga solidariteten mellan generationerna och INTEGRERA åldrande i alla politikområden för att hjälpa samhällen och ekonomier att på lämpligt sätt anpassa sig till de demografiska förändringarna i syfte att utveckla ett samhälle som tillgodoser behoven och intressena hos personer i alla åldrar.
27. ÖKA MEDVETENHETEN bland yngre generationer om äldres värdefulla bidrag till samhället och på så sätt stärka banden mellan generationerna och minska åldersdiskriminering.
28. AKTIVT INVOLVERA äldre, särskilt äldre kvinnor, i alla beslutsprocesser som påverkar deras liv och AVVÄGA nyttan och riskerna med dessa beslut i varje enskilt fall med full respekt för äldres rättigheter och deltagande och med hänsyn till att det måste råda lämplig balans och solidaritet mellan generationerna.
29. Vid behov VIDAREUTVECKLA mekanismerna för det civila samhällets deltagande i beslutsfattandet när det gäller äldre i den digitala världen.
30. SÄKERSTÄLLA att de nödvändiga skyddsåtgärderna vid hälsokriser står i proportion till hur de påverkar äldres rättigheter, intressen och välbefinnande, särskilt deras psykiska hälsa och livskvalitet.
31. TILLHANDAHÅLLA ett fullgott socialt skydd för alla äldre, med särskild tonvikt på särskilt utsatta grupper, bland annat för att förebygga fattigdom bland äldre.
32. FRÄMJA ett aktivt och hälsosamt åldrande – bland annat genom att utnyttja den digitala teknikens positiva inverkan på offentliga tjänster, t.ex. inom hälsovård och sociala tjänster – och ett längre arbetsliv, till exempel genom att möjliggöra frivillig senarelagd pensionering och flexibla och gradvisa övergångar till pensionering.

33. STÖDJA och STÄRKA olika former av utbildning, möjligheter till livslångt lärande och utveckling av färdigheter, bland annat tekniska och digitala färdigheter. Dessa färdigheter är mycket viktiga för att människor ska kunna delta i den digitala världen och i samhällslivet och bör också användas för att minska den digitala klyftan mellan kvinnor och män.
34. UTFORMA digitaliseringen, särskilt när det gäller sådana offentliga tjänster som hälso- och sjukvård, sociala tjänster och långvarig vård och omsorg, på ett sådant sätt att dessa tjänster är lättillgängliga, användarvänliga och så hinderfria som möjligt och samtidigt säkerställa att de icke-digitala tjänsterna bevaras. Särskild uppmärksamhet måste ägnas åt äldres rättigheter (däribland dataskyddsrättigheter) och behov; detta gäller även äldre med funktionsnedsättning. Målet är särskilt att
- a) BIDRA till att minska den sociala isoleringen genom högkvalitativa, lättillgängliga och användarvänliga former av digital kommunikation,
 - b) när så är möjligt FRÄMJA enkel tillgång online till ett brett spektrum av kultur-, utbildnings- och lärandemiljöer, till exempel bibliotek, seminarier och olika slags kurser, bland annat språkkurser, så att personer med funktionsnedsättning, som ofta är äldre, lättare kan delta,
 - c) GÖRA DET MÖJLIGT att delta i sociala, utbildningsrelaterade och kulturella evenemang på distans,
 - d) GÖRA DET MÖJLIGT att delta i det politiska beslutsfattandet, bland annat val, om de hålls digitalt,
 - e) STÖDJA äldre i utvecklingen av digitala färdigheter, bland annat säker och ansvarsfull användning av digital teknik, genom initiativ för livslångt lärande som riktar sig till särskilda målgrupper,
 - f) HJÄLPA och GÖRA DET MÖJLIGT FÖR äldre att klara av sysslor och situationer i vardagen, till exempel att handla, kommunicera och hålla kontakten med vänner och familj och interagera socialt med andra, med hjälp av tillgängliga digitala produkter och tillgänglig digital infrastruktur,

- g) YTTERLIGARE FÖRBÄTTRA det ekonomiska deltagandet genom att ge säker tillgång till e-handel och internetbanktjänster samt genom att förbättra äldres kunskaper om konsumenträttigheter, särskilt när det gäller e-handel,
 - h) GE TILLGÅNG TILL och FÖRENKLA telemedicintjänster och användningen av digitala hälsorelaterade verktyg som ett ytterligare alternativ för personer i alla åldrar och på så sätt minska risken för infektioner till följd av direktkontakt med sjuka personer i väntrum och underlätta tillgången till medicinsk och social rådgivning,
 - i) TA ITU MED de utmaningar som är förknippade med en ökande efterfrågan på långtidssjukvård på grund av en åldrande befolkning samt UNDERSÖKA hur digitalisering och välfärdsteknik bättre kan integreras i omsorgstjänsterna, så att man ska kunna förbättra tillgängligheten till och leveransen av tjänster, till exempel televård, och inkludera berörda parter, patienter och arbetsmarknadens parter i processen,
 - j) SÄKERSTÄLLA att all spårningsutrustning som används under hälsokriser så långt det är möjligt är hinderfri, tillgänglig och användarvänlig samt förenlig med dataskyddslagstiftningen och därmed lätt kan användas utan att den fria rörligheten för vissa åldersgrupper begränsas på ett oproportionerligt sätt,
 - k) SÄKERSTÄLLA att offentliga tjänster präglas av öppenhet, så att en mer motståndskraftig och digital framtid till förmån för de äldre kan garanteras.
35. UNDERSÖKA fördelarna med smart stads- och landsbygdsplanering, infrastruktur för allmän rörlighet och smarta hem, så att äldre, inbegripet äldre med funktionsnedsättning, lättare kan delta i det sociala, ekonomiska och kulturella livet, och erbjuda nya modeller för positivt åldrande samtidigt som äldre ges möjlighet att behålla sitt oberoende, sitt välbefinnande och en högre livskvalitet.

36. STRÄVA EFTER ATT SÄKERSTÄLLA att digitaliseringen är en inkluderande process som förbättrar tillgången till tjänster och att den europeiska rättsakten om tillgänglighet¹⁵ genomförs fullt ut och i tid samt VIDTA ANDRA ÅTGÄRDER så att digitaliseringen blir tillgänglig för alla.
37. Genom alternativa metoder SÄKERSTÄLLA att de som inte fullt ut kan använda digital teknik kan åtnjuta samma rättigheter som andra befolkningsgrupper.
38. TA HÄNSYN TILL diskussionerna vid den gemensamma konferensen för *Age Platform Europe*, *BAGSO*¹⁶ och det tyska ordförandeskapet när det gäller den fortsatta utformningen av politiken om äldres rättigheter.
39. GARANTERA rätten till hälso- och sjukvård och långtidsvård i enlighet med den europeiska pelaren för sociala rättigheter, bland annat tillgång till hälso- och sjukvård på lika villkor, som grundar sig på informerat och specifikt samtycke, och GRUNDA sina beslut i medicinska frågor på etiska principer med fokus på inneboende mänsklig värdighet, skydd av mänskliga rättigheter, jämställdhet mellan könen och uppnående av högsta möjliga nivå av välbefinnande och livskvalitet. Kriterier som en persons ålder bör inte vara den enda avgörande faktorn för att få tillgång till eller fortsätta använda hälso- och sjukvårdstjänster, utan bör endast tillämpas i samband med en klinisk bedömning av en enskild patients hälsotillstånd.
40. ANVÄNDA EU-medel, särskilt Europeiska socialfonden och regional- och strukturpolitiska åtgärder, för att underlätta ett aktivt och oberoende åldrande i form av livslång deltagande, särskilt i den digitala världen, och stödja äldres självständighet, till exempel genom att förbättra högkvalitativa sociala tjänster och infrastrukturer till överkomligt pris samt genom att stödja berörda parter, inbegripet lokala och regionala offentliga aktörer och organisationer i det civila samhället som genomför dessa åtgärder där äldre personer bor.

¹⁵ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/882 av den 17 april 2019 om tillgänglighetskrav för produkter och tjänster (EUT L 151, 7.6.2019, s. 70).

¹⁶ *Bundesarbeitsgemeinschaft der Seniorenorganisationen* (Tysklands nationella sammanslutning för äldreorganisationer).

41. BEAKTA relevanta jämförbara uppgifter, uppdelade efter kön, om äldres rättigheter och situation, såsom Eurostats insamling och analys av data om åldrande i Europa (*Ageing Europe*), när ytterligare politiska åtgärder utarbetas.
42. FORTSÄTTA ATT BIDRA till mötena i FN:s öppna arbetsgrupper och Unece-processen. LÄGGA STÖRRE TONVIKT PÅ den människorättsbaserade strategin för EU:s utrikespolitik på detta område.

EUROPEISKA UNIONENS RÅD UPPMANAR EUROPEISKA KOMMISSIONEN ATT GÖRA FÖLJANDE:

43. ÖVERVÄGA att ägna ett kapitel i sin grönbok om åldrande åt rättigheterna för äldre, även äldre med funktionsnedsättning, med särskilt fokus på att medge största möjliga självständighet och deltagande i samhället för äldre människor, samtidigt som hänsyn tas till olika jämställdhetsaspekter, med särskilt fokus på äldre kvinnor. INRIKTA SIG på åldrandet som en möjlighet för samhället och hur detta kan utgöra underlag för alla ytterligare politiska åtgärder på detta område.
44. FORTSÄTTA ATT STÖDJA medlemsstaternas åtgärder för att förebygga kroniska sjukdomar, främja hälsa, hantera funktionsnedsättningar och stärka utvecklingen av långsiktiga hälso- och sjukvårdsstrategier, med fokus på digitalisering, och ge äldre möjlighet att använda digital teknik så att de kan övervaka sin hälsa själva på ett bättre sätt.
45. FORTSÄTTA att sammanställa data med hjälp av Eurostat och tillhandahålla en unionsomfattande uppsättning jämförbara och disaggregerade data, såsom Eurostats analys *Ageing Europe*, som kan utgöra underlag för framtida beslutsfattande.

46. UNDERSÖKA INRÄTTANDET av en digital plattform för deltagande och frivilligarbete efter arbetslivet, som skulle kunna kopplas till befintliga projekt med inriktning på europeiskt medborgardeltagande. Plattformen skulle kunna ge äldre incitament och information för att få dem att delta i gränsöverskridande frivilligarbete där de kan använda sina förvärvade kunskaper, färdigheter och förmågor. Den skulle också kunna informera lokala myndigheter och andra aktörer om strategier och projekt för att involvera äldre i frivilligarbete och ge intresserade möjlighet att få ytterligare vägledning om hur de kan hitta frivilligarbete.
47. FRÄMJA ytterligare utbyten mellan generationerna genom frivilligverksamhet som kan ge unga människor möjlighet att stödja och interagera med äldre, bland annat genom att bygga vidare på relevanta EU-program, till exempel Europeiska solidaritetskåren, som syftar till att hjälpa ungdomar att på ett meningsfullt sätt bidra till samhället samtidigt som de förvärvar användbara kompetenser och färdigheter för sin personliga och yrkesmässiga utveckling.
48. ÖVERVÄGA att införa ett särskilt kapitel om äldre i den handlingsplan som har aviserats för 2021 om genomförandet av den europeiska pelaren för sociala rättigheter; kapitlet bör innehålla en bedömning av hur åtgärder på EU-nivå kan utformas för att uppnå och stärka äldres självständighet i samband med digitaliseringen och främja äldres deltagande i det aktiva livet och när det gäller samhällets utformning, och på så sätt förbättra välbefinnandet under ålderdomen. Det bör också innehålla åtgärder för att öka deltagandet i demokratiska processer och andra relevanta åtgärder som anges i punkt 34. Bedömningen skulle kunna användas av kommissionen och medlemsstaterna samt av berörda organisationer.
49. Tillsammans med kommittén för socialt skydd FORTSÄTTA sin jämförande analys av pensionssystemens hållbarhet och tillräcklighet i EU genom rapporterna om pensionernas tillräcklighet.

EUROPEISKA UNIONENS RÅD UPPMANAR EUROPEISKA UNIONENS BYRÅ FÖR
GRUNDLÄGGANDE RÄTTIGHETER ATT GÖRA FÖLJANDE:

50. UNDERSÖKA digitaliseringens inverkan på äldres grundläggande rättigheter, aktiva deltagande och välbefinnande.
51. LÄMNA synpunkter och sakkunskap till medlemsstaterna inom ramen för undergruppen för uppgifter om likabehandling (EU:s högnivågrupp för icke-diskriminering, jämlikhet och mångfald) om insamling av disaggregerade data som belyser ojämlikheter med koppling till ålder, inbegripet datadistribution efter socioekonomisk bakgrund.

EUROPEISKA UNIONENS RÅD UPPMANAR KOMMITTÉN FÖR SOCIALT SKYDD ATT
GÖRA FÖLJANDE:

52. FORTSÄTTA ATT FRÄMJA ett livslångt perspektiv i sina synpunkter på den politik som tillhör dess ansvarsområde.
53. FORTSÄTTA ATT VERKA FÖR ömsesidigt lärande och utbyte av bästa praxis om hur man på ett bättre sätt kan tillgodose behoven och säkerställa välbefinnande och ett värdigt liv för äldre samt deras tillgång till den digitala världen
54. I samarbete med kommissionen FORTSÄTTA ARBETET med mekanismen för övervakning av genomförandet av rekommendationen om tillgång till socialt skydd för arbetstagare och egenföretagare.